
Ο Νόμος 1483/84 και η Προστασία της μητρότητας

της Νέλλης Αγαλλοπούλου-Ζερβογιάννη
λέκτορας Α.Β.Σ.Π.

Ο ν. 1483/84 αποτελεί οπωσδήποτε ένα προοδευτικό νομοθέτημα γιατί με τις διατάξεις του καθιερώνεται η ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης μεταξύ των εργαζομένων των δυο φύλων που έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις.

Με το νόμο αυτό η προστασία της μητρότητας όχι μόνο βελτιώνεται αλλά και συμπληρώνεται με τη χορήγηση γονικής άδειας ανατροφής που δίνεται μετά τη λήξη της άδειας μητρότητας. Για πρώτη φορά άνδρας και γυναίκα δικαιούνται να παίρνουν γονική άδεια για ν' ασχοληθούν με την ανατροφή των παιδιών τους, χωρίς να κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους και τα δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτήν.

Όταν λέμε ότι ο νόμος βελτιώνει την προστασία της μητρότητας, πρέπει να εξηγήσουμε ποια είναι σήμερα η προστασία της μητρότητας από τον νόμο των γυναικών που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, γιατί ο ν. 1483 αναφέρεται μόνο στον ιδιωτικό τομέα.

Τον Οκτώβριο του 1982 ψηφίστηκε ο ν. 1302/82 που επικυρώνει την αναθωρημένη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας υπ' αριθμόν 103/52 περί προστασίας της μητρότητας, 30 ολόκληρα χρόνια μετά την ψήφιση της απ' την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας. Με το νόμο αυτό προβλέπονται συνοπτικά τα παρακάτω:

1. Για την αποχή απ' την εργασία πριν και μετά τον τοκετό ο ν. 302 όριζε μια άδεια 12 εβδομάδων –οι 6 υποχρεωτικά πριν

από τον τοκετό. Όμως, η σχετικά πρόσφατη εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας της 14/2/84 προβλέπει άδεια 14 εβδομάδων, απ' τις οποίες οι 7 υποχρεωτικά πριν τον τοκετό. Σε περίπτωση πρόωρου τοκετού, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό, ώστε ο συνολικός χρόνος να είναι 14 εβδομάδες. Αν ακολουθήσει ασθένεια που οφείλεται στον τοκετό, η γυναίκα έχει δικαίωμα παράτασης της άδειας της.

2. Σύμφωνα με το ν. 1302 η γυναίκα μπορεί, ένα χρόνο μετά τον τοκετό, είτε να διακόπτει την εργασία της για 1 ώρα την ημέρα, είτε να πηγαίνει αργότερα ή να

φεύγει νωρίτερα απ' την δουλειά της 1 ώρας. Ο χρόνος αυτής της 1 ώρας καθημερινής διαρκής ή της αργότερης προσέλευσης ή της πρόωρης αποχώρησης θεωρείται και αμειβεται σαν χρόνος εργασίας.

3. Η απόλυτη της γυναίκας απαγορεύεται και αν γίνει είναι άκυρη καθ' όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, ένα χρόνο μετά τον τοκετό, όπως ακόμη και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα λόγω ασθένειας που οφείλεται στην κύηση ή τον τοκετό, εκτός αν υπάρχει σπουδαίος λόγος για καταγγελία. Σαν σπουδαίος λόγος βέβαια δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να θεωρηθεί ενδεχόμενη μείωση της απόδοσης της εργασίας της εγκύου που οφείλεται στην εγκυμοσύνη. Τώρα με το άρθρο 15 ν. 1483 επεκτείνεται ο χρόνος κατά τον οποίο απαγορεύεται η απόλυτη καθ' όλο το στάδιο της εγκυμοσύνης, 1 χρόνο μετά τον τοκετό

και ακόμη μεγαλύτερο διάστημα αν ακολουθήσει ασθένεια που οφείλεται στην κύηση ή τον τοκετό. Επίσης, η γνώση της εγκυμοσύνης δεν αποτελεί πια προϋπόθεση της απαγόρευσης της καταγγελίας, γιατί η έγκυος μπορεί για ωρισμένους λόγους να μην θέλει να γνωστοποιήσει την εγκυμοσύνη της στον εργοδότη. Έτσι ο εργοδότης δεν μπορεί να απολύσει έγκυο ισχυριζόμενος ότι δεν γνώριζε την εγκυμοσύνη της.

4. Κατά το διάστημα της άδειας μητρότητας η γυναίκα, ανάλογα με το χρόνο προϋπηρεσίας της, παίρνει μέρος απ' τις αποδοχές της και παροχές (χρηματικά, αλλά και ιατρικών υπηρεσιών) απ' την Κοινωνική Ασφάλιση.

Ο νέος νόμος, πέρα από τη δημιουργία κατάλληλης νομικής υποδοχής για την προστασία της μητρότητας συμβάλλει στην αλλαγή της νοοτροπίας. Με το ν. 1483 για πρώτη φορά άντρας και γυναίκα δικαιούνται

να πάρουν γονική άδεια για ν' ασχοληθούν με την ανατροφή των παιδιών τους χωρίς να κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους και τα δικαιώματα που απορρέουν απ' αυτήν.

Η κ. Καλκάνη αναλύει εκτενέστερα τα μειονεκτήματα του Ν. 1483. Κάνοντας μια σύντομη κριτική, θα τονίσω τα εξής δύο σημεία:

- α. Οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση της γονικής άδειας περιορίζουν κατά πολύ την εφαρμογή του νόμου.

- β. Ο νόμος αυτός έχει περιορισμένη εφαρμογή. Εξαιρεί τους απασχολούμενους στο δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στα υπόλοιπα Ν.Π.Δ.Δ. και στη ναυτική εργασία. Ένας τέτοιος νόμος θάπρεπε να καλύπτει τις εργαζόμενες σ' όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας.